

Тоня Трайкова
УЧАСТ

ИЗДАТЕЛСТВО „ХРИСТО Г. ДАНОВ“ — ПЛОВДИВ

ТОНЯ ТРАЙКОВА УЧАСТ

chitanka.info

ЧОВЕЧЕ НЕПОЗНАТ

*Човече непознат, дошъл отнейде
на пустия ми плаж с капризно слънце,
донесъл силен вятър за платната
и весели вълни за бреговете.
Аз исках да ти взема свободата
и да ти дам, каквото си поискаш...
Човече непознат, дошъл отнейде,
тъй както някой идва да обича.
Ограбих те в най-топлата ти вечер,
когато спря покорно в моя пристан,
а аз към хоризонта вече бързах,
отново необвързана и чиста.*

СКОК ВЪВ ВОДА

*Притискат палците замаяни скалата
и ходилата я усещат грапава
и в коленете шеметно се гонят
оси и пъплят полудели мравки.
Ще се откъсна от ръба изострен,
в небето необятно ще се втурна,
на птиците крилата ще открадна
и цялото небе ще бъде мое.
И ще се завърти това лъжливо,
опънато конче на хоризонта,
ще ме препъне и ще цопна долу,
в дълбокото. И лъскави вълните
с огромни бели зъби ще ме гаят.
Помръдват бавно палците, удобно
наместват се подбити ходилата
и коленете сякаш се отпускат...
Летя! Дано да няма буря.*

ВЯРНОСТ

*Потъва корабът, потъва,
потъва белият ми кораб.
И за секунда си помислям
като обезумяла мишка
да грабна слънчев лъч, нагоре
по него да се изкатеря
и от високото да гледам
петното бяло над вълните,
да се залъгвам, че е гларус,
да гледам и да почернявам.
Потъва корабът, потъва,
потъва белият ми кораб
и аз се мъча да изгребвам
водата побесняла с шепи
и знам, че нещо приближава
и знам, че приближава вярност.*

СЕДЕМ

*Врабчето огладняло се кокори
и шум от делник в стаята нахлува,
а аз на нежно майчинство в затвора
отдавна вече тайно боледувам
и въздуха пестя на малки глътки.
Часовникът показва точно седем.
От дъждовете есенни размътен,
прозорецът наникъде не гледа.*

КОСИТЕ СИ ОТРЯЗАХ

*Косите си отрязах, разпиля ги
над покривите сутрешния вятър.
И влача се цял ден от стая в стая
и от човек в човек цял ден се влача.
По улиците глухи обикалям,
провирам се усърдно през тълпата,
понякога към някого се втурвам,
готова да започна отначало,
повярвала, че чуждите са свои
за пролет, и за лято, и за есен...
В джобовете си моя смях отнесе,
с очите ми си закопча палтото.
Да вия ли или пък да се вайкам,
вълчици много, а луните — малко.
Или с торбица, виснала накриво,
косите си да тръгна да събирам.*

ОСА

*Веднъж убих една оса. Жестоко
измъчвах я с неосъзната злоба.
Защо му трябва на човек да мокри
очите си, препълнени от обич.
Тя беше ме обгърнала с жужене,
с невидим дъх на пролетни дървета
и бе зашеметена от кръжене,
безплодно и тревожно под небето.
Но нямаше вина, че доверчиво
към мен се стрелна в снопче от лъчи.
Понякога мечтата си убива
човекът сам. А после премълчи
и тича цял живот по пътя земен
след нея с отмалели колене.
А за осата съвестта гризе ме.
Да беше ме ужилила поне.*

КУКУВИЦА

*Не чакам никого и никой не ме чака.
И онемяла, в месеца и в хляба
аз търся моите птици неродени.
Сама, сама и ден и нощ сама съм.
Но аз обичам устни ненадейни,
откраднати, горчиви устни в мрака.
И нека другите гнезда да вият!
На мен простора да пленя ми стига,
за да го нося в себе си, когато
настръхнал поглед камъни ми мята,
а мене песен ме боли в гърдите
и само с нея мога да съм жива.*

ВАРИЦИИ

*Съблякох си страха по новолуние,
захвърлих го при делничната кроткост.
Тя устните ми сушави целуна
и в ъгъла отчайващо и просто
на пещерите огъня запали.
Коси разпуснах и пристъпих тихо,
под ниския таван окаменяла.
И втурна се карминово сияние,
в зениците ми втренчени пролази,
ръцете ми протегнати пречупи,
посегна към възето на камбана,
в гърдите ми нахлу и прекатури
безкрайния ми глад и се разпадна.
И стана бяло, бяло на очите
и на стените побеляло бяло,
на дланите, на гълъб препариран...
И ние като статуи събрахме
парчетата на счупения мрамор,
лицата си изящно подредихме
и срещнахме проблесналия изгрев.*

ПАРАПЕТ

*Градът е уютен и страшен в нощта под балкона,
когато така неусетно и властно натам ме привлича,
към острия връх на брезата и белите клони,
и ранната пролет, напъпила в тях истерично.
Как искам със светлите точки и с мрака да слея
онази начупена моя крилата душа и да чувствам,
дори и когато викът ми съвсем занемее,
вкуса на летен след краткия миг на безумство.
Един парапет ме възпира, от хладно желязо,
прояден тук-там от ръжда, напрашен и невзрачен,
от дъжд набразден и от стъпки на птици белязан...
Но как се прекрачва, кажете ми как се прекрачва.*

РАНА

*Небето тъмнината си разсипва
надвечер калдъръмена и късна.
Виолончело неспокойно цвили,
обяздено от разгневени пръсти.
Виновна ли съм, ти ли си виновен,
че някаква тревога се надига.
Изтича звънко пясък от часовник,
а може би и обич не достига...
И някъде по ветровити дюни
потръпва кон, извива топла шия
към раната, вдълбана от седлото,
пръхти разпенен и с копито рие.
И искам през пустиня да препусна
един жребец неоседлан и вихрен
и с грапави възжета да те вържа
и да те влача наранен до извор.
Но в мрака само струните бълбукат,
от мен на пръсти някой е избягал
и аз се смея и лъка протягам,
за да прострелям кървавия изгрев.*

ТОЯ ХРАМ

*Тоя храм, от мъглата издигнат навярно за слепи,
ми прилича на старата черква с прояден олтар.
За венчавка не става. От свода му влажен и лепкав
вместо строга мадона ме гледа разкъртена вар.
Откънтява отнякъде острата свирка на влака
като писък на птица, която се блъска в стена.
По напречните релси задържа се нечия сянка
и напомня на сведена в кратка молитва жена.
И напразно контурите търся на някакъв смисъл
в тая сложна постройка, която така ме прихлупва.
Даже няма го онзи познат и отдавнашен мирис
на изтрити икони, на благи светии и мухъл.*

УСТРЕМ

*Като бик на корида нахлува,
диша тежко и търси разплата
в мене моят живот разбунтуван.
Като бика, раздразнен от плаща,
мътен поглед из гънките впива
и ги дебне с нарастваща ярост —
див, обречен, готов да убива,
да промушва с рога, да събаря...
Ненадейно отгоре връхлита,
прекатурва ме, пътя разчиства,
а под тежките прашни копита
се въргалят нелепите мисли.
И намирам в земята опора,
дъх в гърдите и в гърлото глас.
Секва устремът. Тореадора
с маранята се връща на власт.*

ВОДАЧ

*Той сепна се и спря, рога изправи,
изопна се от непозната тръпка,
зад себе си потърси оня равен,
успокоителен порой от стъпки...
Глава разтърси гневно и размаза
случайна мравка върху канарата,
но в миг разбра, че всичко е напразно,
притиснат и сломен от тишината.
И без да ще, с горчивина се вгледа
в залязващото слънчево светило,
следи го неподвижен до последно,
преди към пропастта да се засили...
И прокълнтя по ехото далече
отчаяното срутване на скока.
Там, в непристъпната сурова вечер
отминал бе със стадото младокът.*

ГИБЕЛ

*Ако случайно оцелея
с очи, навеки ослепели,
когато огънят затлее,
угасне и остане пепел...
Превърне ли се във въздишка
осиротялата планета
и плъзнат ли болнави мишки
върху разрухата да шетат...
Ще се смаля на буболечка,
ще пропълзя до живо стръкче
и няма да виня детето,
което дойде да ме стъпче.*

САМОТНИЦИ

*Самотници, с изгубени души отрано,
с червена светлина прозорецът ми свети:
— трапеза и стакан за някой гладен
и няколко трохи за боговете.
Не идвайте, защото всичко е привидно.
В леглото има мъж и с него хляба
изядохме. И после пихме вино...
А светлината просто сме забравили.*

КОГАТО ДОЙДЕШ

*Когато дойдеш, моята тревога
между стените тесни ще прелива.
Щурецът, разкривен и изнемогнал,
от ъгъла хрипливо ще просвирва.
Когато дойдеш, мрака ще изпълниш
и дяволчета щури по небето
луни ще наловят, за да е светло,
ако наблизко смърт в нощта покълне.
Когато дойдеш, кой ще ни попречи,
увиснали на тънък лъч под свода,
да слушаме звездите как зачеват.
Когато дойдеш, сова ще изкряска
и двата ти разнищени пантофа
на пода срещу мен ще се разрастват.*

МОЯТ СИН

*Моят син е заспал в едно розово облаче
и насън се усмихва, спокоен и пухкав.
Не тъгува за топлината, тъмна утроба
сред кристалното утро, което избухва.
Ожаднял за живот, той не иска да знае,
че светът се клатушка над буре с угрози,
че и болест, и старост в човека дълбаят,
че ще стане на прах в някой ден като този.
Там, високо над всичко, синът ми се гуши
и сънят му е лек като пух от глухарче.
Ще закръгли учуден очета, от упор
ще изгледа лъча, който пръв го опари.*

ОТДЕЛЕНИЕ

Край децата си бдят върху столчето твърдо и тясно,

*въпросителни в бяло, със сини дамки под очите,
на етажа, завинаги с болката трескава сраснал,
в безпристрастния хлад откъм моргата и от звездите.*

*Накъде ще вървят, щом на утрото сенките паднат
и животът на криви крака своя ход заклатушка
и внезапно се свие от гърч в суматоха и пяна
или просто безсилен лежи като мъртва кротушка.*

*За какво ни е тоя живот, който всичко ни взема
и затваря надеждата в шепа лекарства горчиви,
и от банката кръв се цеди, натезжал като бreme,
и не пита, когато с последния хап си отива.*

*Нека, нека тече като буен поток в планината
и да скачат игриви пъстърви из бистрия бързей!*

*Ще го газят със смях и сред пръски в съня си децата,
а пък майките, будни, ще гледат как той се
изплъзва.*

РАЖДАНЕ

*Навън снежецът бавно просветлява,
а аз в гореща топка съм се свила.
Скимтя и стена, бързо отмалявам,
задъхвам се и търся, търся сили
да те прогоня в тоя свят настръхнал.
И като изоставена коруба,
олекнала и зла да си отдъхна.
Аз бях ти дом без въздух и без грубост,
подобно сляп творец те нарисувах.
Но нека твоят вик отекне остро!
Животът ми какво без теб ще струва,
дори и да висе сега на косъм.
На болките понесена в галоп
земята се върти и вече вярвам:
ще има кой очите ми да склопи
с една сълза след дълга грозна старост.*

ЩЕ СЕ СТОПИМ ЛИ, СНЯГ...

*Ще се стопим ли, сняг, ще се стопим ли,
когато от безсилие и болка
простене уязвимата ни същност.
А хлябът мре и мъртвците голи
протягат вкочанените си пръсти
да го завият със саван от преспи.
Снежинките къде са, сняг, къде са?!
Не е било по-тягостно небето,
от край до край така не е висяло.
Дано да заискри и да просветне,
премрежено от шемет и от бяло,
защото ни очаква тежка зима.
Ще се стопим ли, сняг, ще се стопим ли...*

КАМБАНИТЕ НА „АЛЕКСАНДЪР НЕВСКИ“

*Сама вървах по столичните плочи,
изпълвах ме трепетни надежди,
дори очаквах някой, вдигнал вежди,
да бутне с лакът друг, да ме посочи...
Но никой не разбра, че отминава
една провинциална поетеса.
А куфарчето взе да натезжава
и тъкмо нос замислено провесих,
камбаните на „Александър Невски“
задъхано и празнично забиха,
и сякаш за да ме приветстват,
прогониха далече всичко тихо.
Там горе, в ореолите от злато,
огледа се дъждът и се прекръсти,
целуна пред краката ми земята
почтително и се отдалечи на пръсти.
Отде се взе над тоя град небето,
прошарено от облаци и звуци?!
Люлееха се златните кубета
като огромни, стиснати юмруци.*

НЕ ЗНАЕХ, ЧЕ НЕ СЪМ БОГОИЗБРАНА

*Не знаех, че не съм богоизбрана.
Не знаех, че като страхливо раче
и аз в стабилен охлюв съм родена.
Веднъж видях водата да просветва —
навярно слънце в люспите на риба,
видях навред съзвездия медузи
и стадо развълнувани делфини...
И аз понечих с тях да поиграя —
по-лека и искряща от вълните.
Но нещо тежко мигом ме притисна,
нацърбено и зорко обгради ме
и аз усетих, че не съм способна
и крачица без него да направя.
Сега лежа на дъното и мисля.*

АВГУСТ

*И отново едреят смокини по крехките клони,
безразборно нахвърляни женски тела по дървото.
Млечна гръд и листо. А презрелите в миг се
отронват,
сбръчкан пада стремглаво плодът, а след него —
лиството.*

*И оголени гният без свян и без болка, полека
черни мравки браздят изкълваните сухи руини.
Тъй откакто се помня дървото, преди да олекне,
все ме учи на някаква мъдрост, която проклинам.*

СЯНКА

*Върви пред мене, мое женско тяло,
аз само сянката съм на една безкрайност,
която в теб е сложила начало
на своите знамения и тайни.
По твоя слънчев циферблат разнищвам
загадъчния ход на часовете.
Змията щом те направлява, нищо
освен една луна за мен не свети.
И ръста ми по тебе се измерва.
На тъмното и светлото в играта
расте и се смаява, но е верен
на всяка стъпка и на стъпалата.
И ако някога към равнината тръгна,
когато ти ме теглиш към морето,
ще страдаме, ще страдаме безмълвно,
без да разбираме защо сме слети.*

ОБЪРКАН ЖИВОТ

*Объркан живот с аромат на узрели къпини,
на угар, кирпичени къщи и лято по пътя,
по който навярно с теб някога трябва да минем,
защото ще видим по-ясно нещата отвътре.
Опрени до някакъв зид, ще следим маранята,
която отдавна в телата ни бавно прониква,
размазва контура на устните, скрива лицата
и вие ръцете ни, сякаш ще стават реликви.
За дъжд ли ще молиш? Обредът едва ли изисква
да бъдеш гадател по селския прах изпотъпкан.
Огромният кръг е по-силен от нашия смисъл
и трябва пред него да бъдем каквито сме всъщност.*

Издание:

Автор: Тоня Трайкова

Заглавие: Учас

Издание: първо

Издател: Издателство „Христо Г. Данов“

Град на издателя: Пловдив

Година на издаване: 1985

Тип: сборник

Националност: българска

Печатница: Печатница „Димитър Благоев“ — Пловдив

Излязла от печат: 30.VI.1985 г.

Редактор: Добромир Тонев

Художествен редактор: Веселин Христов

Технически редактор: Васко Вергилов

Художник: Борислав Ждребев

Коректор: Станка Кръстева

Адрес в Библиоман: <https://biblioman.chitanka.info/books/19172>

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.